

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordninger for så vidt angår forsvarsberedskab og om fremme af forsvarsinvesteringer og forsvarsindustriens vilkår

KOM(2025) 822

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har den 17. juni 2025 fremsat forslag til forordning om ændring af forordninger for så vidt angår forsvarsberedskab og om fremme af forsvarsinvesteringer og forsvarsindustriens vilkår (herefter forslag til forordninger om ændring af forordninger for så vidt angår forsvarsparathed og om fremme af forsvarsinvesteringer og forsvarsindustriens vilkår). Forslaget er en del af den samlede forenklingspakke på forsvarsområdet, jf. Kommissionens meddelelse af samme dato vedr. forenklingspakken på forsvarsområdet (KOM (2025) 820).

Der lægges med forslaget op til at ændre i og tilpasse eksisterende EU-lovgivning for at understøtte europæisk forsvarsparathed, fremme forsvarsinvesteringer og forbedre rammevilkår for den europæiske forsvarsindustri. Med forslaget lægges op til at ændre eksisterende miljø- og kemikalielovgivning med relevans for forsvarsområdet samt Den Europæiske Forsvarsfond (EDF). På miljø- og kemikalieområdet lægges op til at udvide eksisterende undtagelsesbestemmelser for forsvar, mens forslag til ændring af EDF har til formål at gøre programmet lettere tilgængeligt og mere fleksibelt ved bl.a. at forenkle ansøgningsprocessen og gøre evalueringsprocessen hurtigere.

Grundet den hastende karakter af forslaget har Kommissionen ikke udarbejdet en konsekvensanalyse for forslaget.

Regeringen hilser forslaget velkomment, herunder ambitionen om at tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer til den nye sikkerhedspolitiske situation. Regeringen er positiv over udvidelsen af undtagelsesbestemmelserne for den berørte lovgivning på miljø- og kemikalieområdet og vurderer det positivt, at fortolkningsrummet hos medlemsstater bibeholdes. Regeringen bakker ligeledes op om ændringerne til EDF og anser det som særligt positivt, at testaktiviteter i tredjelande, herunder Ukraine, kan finansieres. Regeringen finder det særligt væsentligt, at forordningen lykkes med at skabe bedre rammevilkår for virksomheder der kan understøtte ambitionen om en styrket europæisk forsvarsindustri og en øget europæisk forsvarsparathed. Regeringen finder, at der bør fremlægges en anvendelig konsekvensvurdering, som kan belyse de forventede afledte konsekvenser i Danmark.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har ved KOM (2025) 822 af den 17. juni 2025 fremsat forslag til forordning om ændring af forordninger for så vidt angår forsvarsberedskab og om fremme af forsvarsinvesteringer og forsvarsindustriens vilkår (herefter forslag til forordning om ændring af forordninger for så vidt angår forsvarsparathed og om fremme af forsvarsinvesteringer og forsvarsindustriens vilkår). Forslaget er en del af den samlede forenklingspakke

på forsvarsområdet, der har til formål at fjerne barrierer og tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer, så de i højere grad understøtter medlemslandenes bestræbelser på at styrke den europæiske forsvarsindustri og EU's forsvarsparathed, jf. Kommissionens meddelelse af den 17. juni vedr. forenklingsspakken på forsvarsområdet (KOM (2025) 820).

Forslaget har hjemmel i en række bestemmelser i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) og omfatter de samme hjemler, som gælder for de forordninger, der foreslås ændringer til:

- Forslaget om ændring af forordning 1907/2006 (EU) (REACH-forordningen), forordning 1272/2008 (EU) (CLP-forordningen) og forordning 528/2012 (EU) (biocidforordningen) er hjemlet i TEUF artikel 114 vedrørende det indre marked.
- Forslaget til ændringer i forordning 2019/1021 (EU) (POP-forordningen) er hjemlet i TEUF artikel 192, stk. 1, vedrørende miljøområdet.
- Fsva. ændringerne i forordningen for EDF er disse hjemlet i TEUF artikel 173, stk. 3, vedrørende industri, samt artikel 182, stk. 4, 183, og 188, 2. afsnit vedrørende forskning, teknologisk udvikling og rummet.

3. Formål og indhold

Med forslaget lægges overordnet op til, at lovgivningsmæssige byrder fjernes, samt at der skabes større juridisk klarhed og konsekvent sammenhængende undtagelse i forhold til medlemsstaternes anvendelse af undtagelsesbestemmelser i EU-lovgivningen, når det gælder kritiske forsvarsprodukter i følgende eksisterende forordninger på miljø- og kemikalieområdet:

- EU's kemikalieforordning om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH-forordningen).
- Forordningen om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring (CLP-forordningen).
- Forordning om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (biocidforordningen).
- Forordningen om persistente organiske miljøgifte (POPs).

Medlemsstater får med forslaget mulighed for at benytte udvidede undtagelser på forsvarsområdet, hvor der er behov for en øget fleksibilitet og smidighed, således sikkerhedsinteresser kan tages i betragtning samtidig med, der opretholdes et højt niveau af beskyttelse af miljøet. Formålet er at sikre en kontinuitet, så forsvarsvirksomheder i højere grad fremadrettet kan planlægge langsigtet ift. etablering af produktionsfaciliteter samt får bedre mulighed for at etablere nye faciliteter.

For POP-forordningen foreslås det endvidere, at hensynet til forsvarsevnen og forsvarssektorens særlige forhold, herunder indvirkningen på forsyningskæderne for forsvarsproduktionen, inkluderes tidligt i processen, når der udarbejdes en risikoprofil af et POP-stof under den globale Stockholmkonvention om persistente organiske miljøgifte, og at der kan fortroligholdes følsomme oplysninger ved rapportering til Kommissionen.

Med forordningsforslaget lægges der samtidig op til en række ændringer i forordningen om etablering af EDF baseret på midtvejsevalueringen af EDF fremlagt den 17. juni 2025. Formålet er at øge hastigheden, reducere administrative byrder og øge fleksibiliteten for projekter

under EDF og evalueringer af samme mhp. at eksekvere på projekterne hurtigere samt bidrage til øget innovation og teknologi inden for forsvarsområdet. Konkret foreslås følgende:

- Der gives mulighed for en mere fleksibel tilgang til indirekte projektledelse.
- Udgifter og testaktivitet i tredjelande, herunder Ukraine, berettiges til at modtage finansiering under EDF, hvis dette er specificeret i det pågældende arbejdsprogram, herunder mhp. at indarbejde Ukraines praksiserfaringer fra moderne krigførelse i den videre udvikling af forsvarsteknologier og produkter og dermed understøtte den europæiske forsvarsteknologiske og -industrielle base.
- Tildelingskriterier for projekter under EDF simplificeres. Samtidig gøres selve evalueringsprocessen mere fleksibel, således at evalueringen af projekter effektiviseres.
- Der åbnes op for at muliggøre forvaltning af flerårige arbejdsprogrammer via EDF, så fonden bedre kan støtte langsigtede forsknings- og udviklingsprojekter, fremme samarbejde mellem interessenter og bidrage til at forbedre EU's forsvarskapabiliteter.
- Processen for prækommercielle udbud forenkles ved at fjerne bestemmelser, der fremmer flere kontrakttildelinger inden for den samme procedure (valg af flere leverandører) mhp. en klarere og mere effektiv ramme for prækommercielle udbud.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke taget stilling til forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at ændring i forpligtelser, undtagelser og fravigelser, der er gennemført direkte eller indirekte ved EU-lovgivning, alene kan foretages på EU-plan. Ligeledes er formålet at sikre forsvarsparathed og regelforenklning til gavn for medlemsstater og industrien. Regeringen kan i lyset heraf tilslutte sig Kommissionens betragtninger, og det vurderes derfor på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Danmark har anvendt muligheden for forsvarsundtagelse i REACH og CLP via bekendtgørelse nr. 459 af 20. april 2022 om mulighed for undtagelse af et stof, en blanding eller en artikel, som alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed fra visse bestemmelser i REACH-forordningen eller CLP-forordningen.

7. Konsekvenser

Kommissionen har oplyst, at der ikke er udarbejdet en konsekvensanalyse med henvisning til forslagets hastende karakter, samt en vurdering af, at en sådan ikke er nødvendig. Kommissionen vil i stedet præsentere et arbejdsdokument inden for tre måneder fra forslagets vedtagelse, der begrundet forslagets lovgivningsmæssige elementer og forklarer, om de er hensigtsmæssige mhp. at nå fastlagte politikmål i overensstemmelse med de relevante regler om bedre regulering. Kommissionen påpeger hertil, at der er tale om målrettede ændringer af eksisterende lovgivning, og at denne målrettede karakter, samt manglen på andre policy optioner, gør en konsekvensanalyse overflødig.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som er direkte gældende i dansk ret. Ved gennemførelsen vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at supplere forordningen med nationale regler i forbindelse med den konkrete udmøntning. Ændringerne i kemikalireglerne vurderes ikke at indebære behov for ændring af nationale regler.

Statsfinansielle konsekvenser

Der forventes som udgangspunkt ikke statslige meromkostninger ved forslaget. Eventuelle statslige meromkostninger ville skulle afholdes inden for berørte ministeriers eksisterende økonomiske rammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget introducerer udvidede undtagelser for forsvarsprojekter på miljøområdet, så forsvarsrelaterede aktiviteter kan undtages fra visse rapporterings- og godkendelseskrav. Dette forventes at lette de administrative byrder for virksomheder, der søger om projekter. Desuden medfører forordningsforslaget en række ændringer for EDF særligt mhp. en lettere proces ift. evaluering af projekter og tildeling af midler. Dette forventes at reducere de oplevede byrder for virksomhederne, der vælger at søge om støtte under EDF.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget ventes at forbedre forsvarsvirksomheders betingelser som følge af en mere kontinuerlig tilgang til undtagelser for miljø- og kemikalielovgivning, der muliggør en bedre planlægning for virksomheder. Ligeledes understøtter en lettere adgang til projekter under EDF, at flere forsvarsrelaterede projekter kan realiseres.

Der forventes ikke at være væsentlige miljømæssige konsekvenser af forslaget, da der allerede i dag er mulighed for at få undtagelser, og da undtagelsesmuligheden anvendes. Forventningen er, at undtagelserne vil blive ved med at være specifikke og tidsbegrænsede. Det vil imidlertid afhænge af omfanget af undtagelserne.

8. Høring

Kommissionens meddelelse om forenklingspakken på forsvarsområdet (KOM (2025) 820) og tilhørende forslag til retsakter har været i høring i Regeringens Rådgivende Gruppe for Forsvarsindustri. Høringssvar fremgår af særskilt grund- og nærhedsnotat om meddelelsen.

9. Generelle forventninger til andre medlemslandes holdninger

EU's medlemsstater har indledende budt forslaget velkomment, og der er generelt en bred opbakning til den væsentlige prioritering af forslaget. Flere medlemsstater har i forhold til ændringer i EU's miljø- og kemikalielovgivningen tilkendegivet, at forslaget er et skridt i den rigtige retning, henset til muligheden for at ændre i undtagelsesbestemmelserne og derved de dele, der har betydning for industrien, men som i dag er præget af uklar fortolkning, der gør det svært for virksomheder at planlægge og investere. For så vidt angår ændringerne af EDF har medlemsstaterne indledende udtrykt sig positivt, men flere har samtidig italesat behovet for at sikre et fokus på små og mellemstore virksomheder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment, herunder ambitionen om at tilpasse EU's lovgivningsmæssige rammer til den nye sikkerhedspolitiske situation.

Regeringen er positiv over for udvidelsen af undtagelsesbestemmelserne for hhv. registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH-forordningen), klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring (CLP-forordningen) samt tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (biocid-forordningen). Regeringen er desuden positiv over for den tidlige inddragelse af informationer om hensynet til forsvarsevnen ved vurdering af persistente organiske miljøgifte (POPs) under Stockholm-konventionen. Regeringen vurderer det positivt, at man med udvidelsen af undtagelsesbestemmelserne for de nævnte forordninger bibeholder fortolkningsrummet hos medlemsstater.

Regeringen bakker op om ændringerne til EDF og noterer sig, at disse tager udgangspunkt i midtvejsevalueringen for EDF. Regeringen ser positivt på, at ansøgningsprocessen til EDF forenkles, og at evalueringsprocessen gøres lettere. Ligeledes ser regeringen særligt positivt på, at det med forslaget til ændring af EDF muliggøres, at testaktiviteter i tredjelande, herunder Ukraine, kan finansieres som del af projekter under EDF.

Regeringen finder det særligt væsentligt, at forordningen lykkes med at skabe bedre vilkår for danske og europæiske virksomheder, og dermed understøtter europæisk forsvarsparathed og en styrket europæisk forsvarsindustri.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.